

جمهوری اسلامی ایران
Islamic Republic of Iran

سازمان ملی استاندارد ایران

Iranian National Standards Organization

استاندارد ملی ایران

۱۰۱۳۸

تجدید نظر اول

۱۳۹۳

INSO
10138
1st.Revision
2014

اطلاعات و مستند سازی – شناسگر استاندارد
بین‌المللی کتابخانه‌ها و سازمان‌های وابسته
(شابکا)

**Information and documentation-
International Standard Identifier for
Libraries and Related Organizations (ISIL)**

ICS:35.240.30

به نام خدا

آشنایی با سازمان ملی استاندارد ایران

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ تنها مرجع رسمی کشور است که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) ایران را به عهده دارد.

نام موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب یکصد و پنجاه و دومین جلسه شورای عالی اداری مورخ ۹۰/۶/۲۹ به سازمان ملی استاندارد ایران تغییر و طی نامه شماره ۲۰۶/۳۵۸۳۸ مورخ ۹۰/۷/۲۴ جهت اجرا ابلاغ شده است. تدوین استاندارد در حوزه های مختلف در کمیسیون های فنی مرکب از کارشناسان سازمان، صاحب نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجاری است که از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرف کنندگان، صادرکنندگان و وارد کنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازمان های دولتی و غیر دولتی حاصل می شود. پیش نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذی نفع و اعضای کمیسیون های فنی مربوط ارسال می شود و پس از دریافت نظرها و پیشنهادات در کمیته ملی مرتبط با آن رشته طرح و در صورت تصویب به عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می شود.

پیش نویس استانداردهایی که مؤسسات و سازمان های علاقه مند و ذی صلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می کنند در کمیته ملی طرح و بررسی و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می شود. بدین ترتیب، استانداردهایی ملی تلقی می شوند که بر اساس مفاد نوشته شده در استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیته ملی استاندارد مربوط که سازمان ملی استاندارد ایران تشکیل می دهد به تصویب رسیده باشد.

سازمان ملی استاندارد ایران از اعضای اصلی سازمان بین المللی استاندارد (ISO)^۱، کمیسیون بین المللی الکتروتکنیک (IEC)^۲ و سازمان بین المللی اندازه شناسی قانونی (OIML)^۳ است و به عنوان تنها رابط^۴ کمیسیون کدکس غذایی (CAC)^۵ در کشور فعالیت می کند. در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی های خاص کشور، از آخرین پیشرفت های علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین المللی بهره گیری می شود.

سازمان ملی استاندارد ایران می تواند با رعایت موازین پیش بینی شده در قانون، برای حمایت از مصرف کنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست محیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و/یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری نماید. سازمان می تواند به منظور حفظ بازارهای بین المللی برای محصولات کشور، اجرای استانداردهای کالاهای صادراتی و درجه بندی آن را اجباری نماید. همچنین برای اطمینان بخشیدن به استفاده کنندگان از خدمات سازمان ها و مؤسسات فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرسی، ممیزی و صدور گواهی سیستم های مدیریت کیفیت و مدیریت زیست محیطی، آزمایشگاه ها و مراکز کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش، سازمان ملی استاندارد ایران این گونه سازمان ها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران ارزیابی می کند و در صورت احراز شرایط لازم، گواهینامه تأیید صلاحیت به آن ها اعطا و بر عملکرد آن ها نظارت می کند. ترویج دستگاه بین المللی یکاها، کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش، تعیین عیار فلزات گرانبها و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این سازمان است.

1- International Organization for Standardization

2 - International Electrotechnical Commission

3- International Organization of Legal Metrology (Organisation Internationale de Metrologie Legale)

4 - Contact point

5 - Codex Alimentarius Commission

کمیسیون فنی تدوین استاندارد

« اطلاعات و مستند سازی – شناسگر استاندارد بین‌المللی کتابخانه‌ها و سازمان‌های وابسته

(شابکا)»

رئیس:

رحیمی، علیرضا

(دانشجوی دکترای اطلاع‌رسانی پزشکی)

سمت و/یا نمایندگی

عضو هیات علمی گروه کتابداری و

اطلاع‌رسانی پزشکی دانشگاه علوم

پزشکی اصفهان

دبیر:

دیانی نجف‌آبادی، فریبا

(فوق لیسانس مهندسی صنایع)

رئیس اداره فناوری اطلاعات و

ارتباطات اداره کل استاندارد استان

اصفهان

اعضاء: (اسامی به ترتیب حروف الفبا)

امیر مستوفیان، زهرا

(لیسانس مهندسی صنایع)

معاون دفتر برنامه‌ریزی، نوسازی و

تحول اداری

ایوبی زاده، حجت‌الله

(لیسانس مدیریت صنعتی)

سرپرست امور اداری اداره کل

استاندارد استان اصفهان

براتیان، امیر

(لیسانس مهندسی برق قدرت)

کارشناس اداره کل استاندارد استان

اصفهان

خلیلیان، پریسا

(لیسانس زیست‌شناسی)

دبیر انجمن کنترل کیفیت اصفهان

دیانی، مجید

(لیسانس شیمی)

مدیر کنترل کیفی واحد تولیدی پلیکا

پلیمر اصفهان

رخش، فریبا

(دانشجوی دکترای مدیریت اطلاعات سلامت)

کارشناس و پژوهشگر مرکز تحقیقات

فناوری اطلاعات در علوم سلامت

دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

- رئیس اداره آموزش و ترویج اداره کل
استاندارد استان قزوین
- سمیعی، ستاره
(فوق لیسانس مهندسی صنایع)
- کتابدار اداره کل استاندارد استان
اصفهان
- صهبا، الهام
(دیپلم امور اداری)
- کارشناس اداره کل استاندارد استان
اصفهان
- عامری، مرتضی
(فوق لیسانس مدیریت)
- کارشناس اداره کل استاندارد استان
اصفهان
- فرزادفر، آذر
(لیسانس مترجمی زبان انگلیسی)
- مسئول واحد کتابخانه و اطلاع رسانی
پالایشگاه اصفهان
- قاسم زاده، فاطمه
(لیسانس کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی)
- کارشناس و پژوهشگر مرکز تحقیقات
فناوری اطلاعات در علوم سلامت
دانشگاه علوم پزشکی اصفهان
- مجیری، شهین
(فوق لیسانس کتابداری و اطلاع رسانی)
- مدیر کارخانه تولیدی قطعه یدک نبی
- نبی نجف آبادی، احمد
(لیسانس پژوهش های اجتماعی)

فهرست مندرجات

صفحه	عنوان	
ج	آشنایی با سازمان ملی استاندارد	
د	کمیسیون فنی تدوین استاندارد	
و	فهرست مندرجات	
ز	پیش گفتار	
۱	مقدمه	
۳	مراجع الزامی	۲
۵	ساختار، عناصر و ویژگی‌های شابکا	۴
۵	کلیات	۱-۴
۶	پیشوند	۲-۴
۵	کلیات	۱-۲-۴
۵	کد کشور	۲-۲-۴
۶	پیشوندهای کد غیر کشوری	۳-۲-۴
۶	شناسگر واحد	۳-۴
۷	مدیریت سامانه شابکا	۵
۸	مثالهایی از شابکا	پیوست الف(اطلاعاتی)
۹	مدیریت سامانه شابکا	پیوست ب(الزامی)
۱۱	کتابنامه	پیوست ج(اطلاعاتی)

پیش گفتار

استاندارد «اطلاعات و مستندسازی - شناسگر استاندارد بین المللی کتابخانه‌ها و سازمان‌های وابسته (شابکا)» نخستین بار در سال ۱۳۸۶ تدوین شد. این استاندارد بر اساس پیشنهادهای رسیده و بررسی توسط سازمان ملی استاندارد ایران و تایید کمیسیون‌های مربوط برای اولین بار مورد تجدید نظر قرار گرفت و در یکصد و چهل و یکمین اجلاسیه کمیته ملی استاندارد اسناد و تجهیزات اداری و آموزشی مورخ ۹۳/۰۹/۱۰ تصویب شد، اینک به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات سازمان ملی استاندارد ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱، به عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می‌شود.

برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت‌های ملی و جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در مواقع لزوم تجدیدنظر خواهد شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح و تکمیل این استانداردها ارائه شود، هنگام تجدیدنظر در کمیسیون فنی مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت. بنابراین، باید همواره از آخرین تجدیدنظر استانداردهای ملی استفاده کرد.

این استاندارد جایگزین استاندارد ملی ایران ۱۰۱۳۸ سال ۱۳۸۶ است.

منبع و مأخذی که برای تهیه این استاندارد مورد استفاده قرار گرفته به شرح زیر است:

ISO 15511: 2011, Information and documentation – International Standard Identifier for Libraries and Related Organizations (ISIL)

مقدمه

ارتباط، تبادل و اشتراک منابع در بین کتابخانه‌ها و سازمان‌های وابسته، شامل آرشیوها، موزه‌ها، ارگان‌های دولتی، مؤسسات پژوهشی و تجاری به طور چشمگیری در حال افزایش است. این همکاری‌های جدید یک احساس نیاز را برای طراحی شناسگر استاندارد ساختار یافته جهت سازمان‌ها خصوصاً کتابخانه‌ها بوجود آورده است.

تا حدود زیادی با پیاده‌سازی استانداردهای مشترکی که برای تبادل اطلاعات بین جوامعی مانند کتابخانه، آرشیو یا موزه فرمتی را مشخص می‌کند، در حال حاضر میلیونها مدرک کتابشناختی برای استفاده‌کنندگان در سرتاسر جهان موجود است. این اطلاعات از طریق اینترنت، فهرستگان مشترک مجازی، موزه‌ها و آرشیوهای مجازی و نیز دیگر سامانه‌های اطلاع‌رسانی مشترک قابل دسترس است که با تمام و یا قسمتی از خدمات اینترنتی ثانویه مرتبط می‌شود. داده‌های موجود مرتبط با مدارک کتابشناختی دسترسی مستقیم به مدارک را برای جایگزین نمودن سوابق مدارک، سوابق آرشیو و آثار باستانی و برای خدمات عرضه شده توسط کتابخانه‌ها، آرشیوها، موزه‌ها و دیگر سازمان‌های وابسته را فراهم می‌نماید. یک شناسگر استاندارد به طور مؤثر برای تامین و نگهداری یک منبع، دسترسی به اطلاعات آن را آسان‌تر خواهد ساخت.

شناسگرهای سازمان یافته به طور گسترده در بسیاری از کشورها استفاده می‌شود. این استاندارد ملی دارای یک ساختار قابل انعطاف می‌باشد که می‌تواند شناسگرهای موجود را در خود جای دهد و همچنین برای ایجاد شناسگرهای جدید استفاده شود. این چارچوب متعارف، سازمان‌ها را به همکاری با بخش یا بخش‌های همتای خود، قادر می‌سازد.

اطلاعات و مستند سازی - شناسگر استاندارد بین المللی کتابخانه‌ها و سازمان‌های وابسته (شابکا)¹

۱ هدف و دامنه کاربرد

هدف از تدوین این استاندارد، تعیین یک شناسگر بین المللی برای کتابخانه‌ها و دیگر سازمان‌های وابسته (شابکا) است که شامل مجموعه‌ای از شناسگرهای استاندارد استفاده شده برای شناسایی منحصر به فرد کتابخانه‌ها، آرشیوها، موزه‌ها و دیگر سازمان‌های وابسته با حداقل تاثیر روی سامانه‌های موجود می‌شود.

شابکا یک سازمان را معرفی می‌کند، برای مثال معرفی یک کتابخانه، آرشیو، موزه یا یک سازمان مرتبط یا یکی از واحدهای زیرمجموعه آنها که مسئول یک فعالیت یا خدمات‌رسانی در محیط اطلاعاتی است را بر عهده دارد، مانند: ایجاد اطلاعات ماشین خوان. شابکا می‌تواند برای شناسایی مالک یا پدیدآورنده یک اثر استفاده شود، مانند: مواد کتابخانه‌ای یا مجموعه‌ای در آرشیو. شابکا برای استفاده در کتابخانه‌ها، آرشیوها، موزه‌ها و کارگزاری‌ها که در حال تعامل با کتابخانه‌ها هستند، از جمله تامین‌کنندگان و ناشران در نظر گرفته شده است. شابکا هویت یک سازمان یا واحدهای زیر مجموعه آن را در طول فعالیتشان تعیین می‌کند. ممکن است در بعضی موارد از جمله وقتی که یک سازمان دستخوش تحولات مهم اداری مانند ادغام با سازمان دیگر می‌شود، به‌ویژه وقتی که تغییر نام صورت گیرد یک شناسگر جدید می‌توان اختصاص داد.

با وجود اینکه این استاندارد استفاده از کدهای موجود را در شابکا امکان پذیر کرده است، یک سازمان مشخص ممکن است بیش از یک شابکا داشته باشد، ولی هدف این استاندارد به حداقل رساندن شماره کدها است.

به هر کتابخانه، آرشیو، موزه یا سازمان وابسته و نیز واحد اداری یا زیر مجموعه‌های آن و همچنین واحدهای خودگردان مستقل، می‌توان یک شابکا اختصاص داد.

شابکا برای طبقه بندی سازمان‌ها یا دارایی و خدمات آنها کاربرد ندارد.

1- ISIL: International Standard Identifier for Libraries and related Organization

۲ مراجع الزامی

مدارک الزامی زیر حاوی مقرراتی است که در متن این استاندارد ملی ایران به آن‌ها ارجاع داده شده است. بدین ترتیب آن مقررات جزئی از این استاندارد ملی محسوب می‌شود. در صورتی که به مدرکی با ذکر تاریخ انتشار ارجاع داده شده باشد، اصلاحیه‌ها و تجدید نظرهای بعدی آن مورد نظر این استاندارد ملی نیست. در مورد مدارکی که بدون ذکر تاریخ انتشار به آن‌ها ارجاع داده شده است، همواره آخرین تجدید نظر و اصلاحیه‌های بعدی آن‌ها مورد نظر است. استفاده از مراجع زیر برای این استاندارد الزامی است:

1-2 ISO 3166-1, Codes for the representation of names of countries and subdivisions

– Part 1: Country codes

2-2 ISO/IEC 10646, Information technology – Universal Coded Character Set (UCS)

۳ اصطلاحات و تعاریف

در این استاندارد اصطلاحات و تعاریف زیر به کار می‌رود:

۱-۳

واحد اداری^۱

هر کتابخانه مستقل یا گروهی از کتابخانه‌ها که تحت نظر یک مدیر یا مدیریت واحد و مستقل باشد.

۲-۳

آرشیو^۲

سازمانی که اسناد آرشیو را حفظ، نگهداری و قابل دسترس می‌سازد.

۳-۳

کد شناسایی کشور^۳

کدی که نشانگر نام فعلی کشورها، توابع و دیگر نواحی جغرافیایی خاص متعلق به آن کشور که از فهرست نام کشورهای سازمان ملل به‌دست آمده است را معرفی می‌کند.

1-Administrative unit

2- Archive

3- Country code

۴-۳

تقسیمات فرعی کشوری^۱

کدی که نام اصلی استان‌ها یا نواحی مشابه یک کشور و غیره را معرفی می‌کند.

۵-۳

کتابخانه^۲

سازمان یا قسمتی از یک سازمان، که هدف اصلی آن نگهداری مجموعه منابع اطلاعاتی و ایجاد تسهیلاتی توسط کارکنان جهت ارائه خدماتی برای برآورده کردن نیازهای اطلاعاتی، تحقیقاتی و آموزشی یا تفریحی مراجعه کنندگان است.

۶-۳

موزه

موسسه‌ای دائمی در خدمت جامعه و توسعه آن است که تحقیقات، ارتباطات و به معرض نمایش گذاشتن عینی میراث بشریت و محیط آنها را به منظور تحقیق، مطالعه و سرگرمی فراهم می‌کند.

۷-۳

سازمان وابسته^۳

سازمان یا یکی از واحدهای تابع غیر کتابخانه‌ای، آرشیو یا موزه که مسئول انجام یک خدمت یا فعالیت در زمینه اطلاعات است.

مثال: نمایندگی، آرشیو، مشاغل، موسسه دولتی یا آموزشی، موزه یا دیگر سازمان همکار و زیر مجموعه‌های آن که قادر به فراهم کردن یک خدمت، تولید یک محصول، مدیریت یک برنامه یا نگهداری منابع اطلاعاتی می‌باشند.

یادآوری ۱: ایجاد اطلاعات ماشین خوان، مثالی از یک فعالیت اطلاعاتی می‌باشد.

یادآوری ۲: برنامه‌ها یا پروژه‌های مدیریت شده توسط یک سازمان در نظر گرفته نشده‌اند.

۴ ساختار، عناصر و ویژگی‌های شابکا

1-Country Subdivision
2-Library
3-Related Organization

۱-۴ کلیات

شابکا شناسگری با طول متغیر است. آن باید شامل حداکثر ۱۶ نویسه باشد، که در آن ارقام (شماره‌های عربی ۰ تا ۹) یا حروفی از ۲۶ مشخصه الفبای رومی (به جز استفاده از علامت‌های تفکیک کننده) و نشانه‌های سجاوندی خاص (/) ، خط تیره(-) و دو نقطه (:). استفاده شده است. بدون استثناء هر یک از شناسگرهای شابکا باید منحصر بفرد و مطابق با مجموعه نویسه‌های مشخص شده در ISO/IEC:10646 باشد.

وقتی شابکا نوشته یا چاپ می‌شود و یا به صورت دیداری نمایش داده می‌شود، حروف شابکا باید با یک فاصله جلوتر از شناسگر قرار گرفته و مجزا شود. این استاندارد هیچ محدودیتی را در مورد نحوه تعریف داده یک شابکا که در سامانه رایانه ذخیره می‌شود مشخص نمی‌کند.

شابکا باید از سه قسمت تشکیل شود:

الف - پیشوند

ب- خط تیره

ج - شناسگر

مطابق این دستور، خط تیره یک مشخصه الزامی در شابکا است. برای مثال به پیوست الف مراجعه شود.

۲-۴ پیشوند

۱-۲-۴ کلیات

پیشوند باید شامل موارد زیر باشد:

- کد دو حرفی کشور یا

- دیگر شماره مسلسل ثبت شده (کد غیر کشوری)

۲-۲-۴ کد کشور

یک کد کشوری، کتابخانه یا سازمان وابسته مستقر شده در آن کشور را از زمان تخصیص شابکا مشخص می‌کند. کد کشور باید شامل دو حرف بزرگ مطابق با کد دو حرفی مشخص شده در ISO

1-3166 باشد. ترکیب الفبایی هر دو حرف برای ارجاعات احتمالی بعدی به کدهای کشور اختصاص داده شده است، بدین ترتیب نباید پیشنهادهای کد غیر کشوری اختصاص داده شود.

مثال اول برای کشور انگلستان GB = United Kingdom

مثال دوم برای کشور آلمان DE = Germany

مثال سوم برای کشور مصر EG = Egypt

زمانی که کتابخانه دارای بخش‌های مستقر در نواحی مختلف جغرافیایی باشد، کد کشور باید مبنای موقعیت کتابخانه اصلی یا واحد اداری اصلی قرار گیرد.

یادآوری: فهرست کدهای کشوری دو حرفی ایزو ۳۱۶۶-۱، در سایت <http://www.iso.org/iso/iso-3166> قابل دسترس می باشد.

۳-۲-۴ پیشنهادهای کد غیر کشوری

این پیشنهاد ترکیبی از حروف الفبای لاتین (با نمایه بالا یا پایین) یا ارقام (اما نه علائم خاص) است که در بند ۴-۱ اشاره شده است. پیشنهاد مذکور باید شامل یک، سه یا چهار حرف ممتد باشد. این پیشنهاد باید منحصر به فرد باشد و توسط سازمان مجری شاپکا^۱ به ثبت برسد.

مثال OCLC = OCLC,inc.

۳-۴ شناسگر بخش

شناسگر بخش، یک عنصر حرفی - عددی است که منطبق با سامانه‌های ملی موجود برای تعیین هویت کتابخانه طراحی شده است و جدیداً برای کتابخانه‌ها یا سازمان‌های وابسته اختصاص یافته است. هم‌اکنون، وقتی که شناسگرهای موجود در متون بین‌المللی استفاده می‌شوند، در صورت لزوم به دو حرف بزرگ از حروف کد کشور نیاز است که باید یک علامت خط تیره (-) بعد از آن قرار گیرد.

در زمان اختصاص یک شناسگر جدید به یک سازمان، توصیه می‌شود که شناسگر بخش در شاپکا اصول اشاره شده در زیربخش‌های جغرافیایی (ایالت، استان، ناحیه، شهر و غیره) محل استقرار

1- ISIL Registration Authority

سازمان را در برگیرد. اگر از علائم تقسیمات فرعی جغرافیایی استفاده شد، توصیه می‌شود که با کدهای اختصاص یافته در ISO 3166-1 مطابقت داشته باشد.

شناسگر واحد بیش از ۱۱ نویسه خواهد داشت که از سمت چپ تنظیم می‌شود .

۵ مدیریت سامانه شایکا

سامانه شایکا باید توسط مرجع ثبت شایکا برای این استاندارد مدیریت شود. (از این پس به عنوان مرجع ثبت شایکا اشاره می‌شود). وظایف اصلی مرجع ثبت شایکا در پیوست ب مشخص شده است.

پیوست الف

اطلاعاتی

مثالهایی از شابکا

ملاحظات	شابکا	نام کامل کتابخانه، آرشیو، موزه یا سازمان وابسته
کتابخانه شرکت دولتی	CA-QMCB	Canadian Broadcasting Corporation Library, Montreal, QC, Canada
کتابخانه دانشگاهی	IR-2048005	Isfahan University, Central Library Isfahan, Islamic Republic of Iran
کتابخانه ای در موسسه تحقیقاتی	AU-TS:RL	CSIRO Forestry and Forest Products, Tasmania, Australia
کتابخانه دانشگاهی	KR-247029	Andong Information University Library, Gyeongbuk, Republic of Korea
کتابخانه عمومی	DK-716500	Albertslund Public Library, Albertslund, Denmark
کتابخانه ای در موسسه	DE-Tue120	Deutsch-Amerikanisches Institut Bibliothek, Tübingen, Germany
کتابخانه عمومی	OCLC-AR9	Arlington Public Library, Arlington, Texas, U.S.A.
کتابخانه دانشگاهی	OCLC-BLUOS	University of São Paulo, São Paulo, Brazil
کتابخانه دانشگاهی. به طور مثال پیشوند کد کشور و پیشوند کد غیر کشوری استفاده شده در شناسگر کتابخانه OCLC	FI-Ht OCLC-FITHE	University of Helsinki, Theological Library, Helsinki, Finland
موزه	CA-NBGMM	Grand Manan Museum, Grand Manan, New Brunswick, Canada
آرشیو	CA-QQCH	Archives de la Ville de Québec, QC, Canada
موزه	CA-BGIPM	Sunshine Coast Museum and Archives, Gibsons, British Columbia, Canada

پیوست ب

(الزامی)

مدیریت سامانه شابکا

ب-۱ کلیات

سامانه شابکا باید توسط نمایندگی ثبت شابکا مطابق با ویژگی‌های مشخص شده در بند ب-۲ اداره شود.

هیات مدیره فنی، یک نمایندگی دانمارکی را برای کتابخانه‌ها و رسانه‌ها، به عنوان سازمان مجری این استاندارد، منصوب کرده است.

ب-۲ سازمان مجری شابکا

سازمان مجری شابکا باید خدمات زیر را فراهم کند:

الف- منبع اطلاعاتی درباره نمایندگی‌های مسئول تخصیص ملی شابکا برای اختصاص کدهایی با پیشوند کد کشوری را نگهداری کند.

ب- منبع اطلاعاتی درباره نمایندگی‌های اختصاص پیشوند کد غیر کشوری را ثبت و نگهداری کند.

ج- ترویج، تعدیل و نظارت بر تخصیص شناسگرهای ملی شابکا را از لحاظ رعایت مشخصات این استاندارد بر عهده گیرد.

د- مستند سازی نمایندگی‌های ملی تخصیص شابکا را توسعه دهند.

اگر بیش از یک نمایندگی درخواست نمایندگی ملی تخصیص شابکا را داشته باشند، سازمان مجری شابکا باید بعد از مشورت با سازمان ملی عضو ایزو، نمایندگی ملی تخصیص شابکا را انتخاب نماید.

ب-۳ نمایندگی‌های تخصیص شابکا ملی

برای پیشوند کد کشوری، هر کشور مسئول تخصیص شناسه‌هایی برای کتابخانه‌ها، آرشیوها، موزه‌ها و دیگر سازمان‌های وابسته درون آن کشور است. سازمان مسئول تخصیص و نگهداری کد، باید با مرجع ثبت شابکا، در زیر یک پیشوند کد کشور ثبت شود. در سطح ملی ساختار شابکا باید توسط

نماینده‌های ملی مناسبی اداره شود که نقش آنها به طور گسترده در امور مربوط به کتابخانه‌ها، موزه‌ها و بخش‌های آرشیو داخل کشور پذیرفته شده باشد.^۱

ب-۴ نماینده‌های تخصیص شایکا غیر ملی

برای پیشنهادهای کد غیر کشوری، سازمان مسئول برای کدهای زیر هر پیشنهاد، باید در زمان ثبت هر پیشنهاد در سازمان مجری شایکا به ثبت رسیده باشد.

۱- در ایران، سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران طراحی و تخصیص شایکا را بر عهده دارد.

پيوسٽ ج

(اطلاعاتي)

ڪتابنامہ

1 – ISO 3166-2, Codes for the representation of names of countries and their subdivisions - Part 2:Country subdivision code

2 - ISO 2709, Information and documentation - Format for information exchange